

TÍÐINDI

TALIÐ AV HÚSVILLUM FAMILJUM SKRÍGGJAR TIL HIMMALS

Samfelagið eigur ein virðismiklan lykil til føroysku heimini. Og tann lykilin er heilsufrøðingarnir, sum regluliga kanna umstøðurnar í hvørjum einasta barnaheimi í landinum. Og sambært teimum eru bæði framstig og avbjóðingar at finna

Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar

Allan fyrrapartin á tamb hevur sólin staðið beint inn gjøgnum rútarnar í Kristnastovu. Tað er her úti í gomlu, gulu húsunum á Reyni, at stovnurin hjá heilsufrøðingunum, Gigni, hevur bústað. Her er bæði ljóst, friðarligt og fjálgt, men samrøðuevnið leggur eitt ósjónligt myrkt skíggj yvir okkum. Vit tosa í dag um føroysk børn, sum hava talgildingarórógv, viga ov nógv, hava ov lítið samband við vaksin og, ikki at gloyma, um heimleys børn í Føroyum.

Her er kanska nakað smátt inni, tá ið hugsað verður um, at fundir, skrivstovuarbeiði og ráðgevingarvirksemi alt samalt skal ganga fyri seg á somu lítlu hædd í einum reynahúsi, tí Gigni hevur bara miðhæddina at ráða yvir. Hinvegin er eingin ivi um, at hetta munnu vera hugnaligar og ljósar umstøður hjá nýklæktu mammunum, ið ganga út higgar um dagarnar fyri at leita sær serkøna vegleiðing um barnauppaling, livsvanar og bróstageving.

Høgrumegin stóra fundarborðið sita nettupp tveir heilsufrøðingar, sum hava nomið sær serliga ekspertisu í útlondum. Tær hava nomið sær altjóða serútbúgvingina IBCLC, og vita sostatt alt, sum er vert at vita um bróstageving. Vinstrumegin sita tveir heilsufrøðingar, sum ígjøgnum livslangt virksemi hava vunnið sær innlit og vitan um millum annað skúlabørn, kostvanar og ov tíðliga fødd børn – umframt

alt tað, heilsufrøðingaútbúgvingin og sjúkrarøktarfrøðingaútbúgvingin fevnir um.

Ein teirra er Elsa Mortensen, sum hevur starvast sum heilsufrøðingur í 39 ár. Innlit hennara røkkur ikki bara langt inn í heimini í

dag, men eisini væl aftur í søguna. Hon hevur verið við meginpartin av vegnum og hevur sostatt sæð við egnum eygum, hvussu alt var fyrr í mun til í dag. Hon hevur klók og rólíggj eygu, og vektin av lívsroyndum býr í hvørjum einasta orði. Svarini

eru greið – einki uttanumtos.

Páparnir komnir væl upp í leikin

Hóast mangt kundi verið betur, og heilsufrøðingarnir til dømis framvegis mugu ganga ella nýta egnan bil í arbeiði sínum, er lagið

gott. Har eru eisini fleiri søg-ur at frætta úr Gigni, sum sampakka væl við hendar skýfría sólskinsdag fyrst í september. Millum annað at føroysku páparnir eru komnir so væl og virðiliga upp í leikin, hvat uppaling og samband við børnini viðvíkjur. Tí soleiðis hevur ikki altíð verið: fyrr áttu føroysku páparnir tvørturímóti forsvinnandi lítlan lut í pinkubarnatilveruni.

Heilsufrøðingarnir eru samdir um at føra hesa góðu framgongd aftur til tann dagin, tá ið páparnir sluppu framat føðistovunum. Síðani tá hevur farloyvisskipanin eisini gjørt stóran mun.

»Tá ið páparnir sloppu framat føðslunum gav tað jú nakað hjá foreldrunum og allari familjuni at eiga saman og tosa um aftaná. Hetta bleiv so uppafgur betri, tá ið farloyvisskipanin varð sett í gildi. Í fyrstuni vóru tað tó bara fjúrtan dagar, tú fekk. Og tað sigur næstan seg sjálv, at teir fáu dagarnir fóru til mammuna, meðan pápin einki fekk burturav. Í dag er tað hinvegin útvið eitt ár, tú kanst fáa av barsilsfarloyvi. Og tað hevur givið pápunum munandi betri møguleika fyri at sleppa uppí part«, greiðir Elsa Mortensen frá.

»Ja, har er stórir munur. Føroysku páparnir eru fantastiskir til at taka lut í familjuni í dag«, sigur Una Knudsen.

»Tað er mangan vit uppliva, at pápin til dømis fær sær tann seinasta mánaðan av farloyvinum fyri at knýta nærri samband við barnið«, leggur Krista Nielsen afturat.

»Tað er ein fragd at siggja. Og tað hevur stóran týðning fyri børnini«, sigur Nicolina Højgaard, og proklamerar avgjört: »So meiri farloyvi til páparnar!«, meðan hinar

samtykkja. »Og meiri farloyvi til tvíburðafamiljur!«, skundar Elsa Mortensen sær at skoyta uppí.

Og har er ein góð orsök til, at hon minnir á tvíburðafamiljurnar.

»Tí tað er ein trupulleiki. Páparnir burdu fingið longri farloyvi í teimum førunum. Tí, sum nú er, fært tú ikki meiri farloyvi av at fáa tvíburðar«, sigur hon.

»Ja, tey blíva so fyriløgst av tí«, greiðir Una Knudsen frá, sum saman við Kristu Nielsen hevur eitt regluligt og tætt samband við foreldrin.

Lykilin til privatu familjurnar

Og er tað nakar sum veit, so eru tað heilsufrøðingarnir. Tá ið tú lurtar eftir teimum, skilir tú beinavegin, at her er hvørki talan um kaffisnakk ella gitingar, men um fólk sum hava beinleiðis kunnleika til tann veruleikan, tær tosa um. Tí heilsufrøðingarnir eru einsamallir um eitt í okkara samfelag, og tað er at sleppa regluliga inn um gátt hjá hvørju einastu barnafamilju í landinum. Og tað vil samstundis siga, at í heilsufrøðingunum eigur samfelagið ein serligan lykil til føroysku familjurnar, sum annars eru rættiliga privatar.

»Vit eru so tær einastu, sum koma út í familjuna at eyggleiða og vegleiða. Tú kanst siga tað soleiðis, at samfelagið hevur ein lykil til at koma inn í familjurnar fyri at hyggja at hvørjum einstaka fyri at vita, um tey hava tað gott. Tað er ein trygd hjá samfelagnum at hyggja og vita, um børnini hava tað gott í familjuni. Her skuldi man kanska trúð, at vit onkuntíð ikki eru vælkomn. Men soleiðis er ikki. Tvørturímóti eru vit ordiliga vælkomnar. Ikki minst tí